ద్రష్ట
కస్తూరి మురళీ కృష్ణ

ఒక్కమాట

దక్షిణ భారతం పైకి దండెత్తి వచ్చిన మొదటి ముస్లిం సేనాని మాలిక్ కాఫర్.

అల్లావుద్దీన్ ఖిల్జీ ఢిల్లీ పాలకుడిగా ఉన్న సమయంలో మాలిక్ కాఫర్ మలబారు తీరం వరకూ చొచ్చుకు వచ్చాడు. మధురపై దాడి చేశాడు. శ్రీరంగంలో మారణహోమం సృష్టించాడు. చిదంబర ఆలయాన్ని పునాదులతో సహా పెకిలించి వేశాడు. బోలెడంత సంపదను ఏనుగులపై మోసుకుని ఢిల్లీ తీసుకు వెళ్ళాడు. ఆ దండయాత్ర ఈ కథకు ఆధారం. మాలిక్ కాఫర్ దండయాత్ర వల్ల భారతీయ సమాజంలో జరిగిన అల్లకల్లోలాన్ని, భారతీయ మనస్తత్వం పై కలిగిన గాయాల ప్రభావాన్ని వర్ణించటం ఈ రచన ప్రధానోద్దేశ్యం.

మనకు సాధారణ చరిత్ర పుస్తకాలలో, కనబడని ఘోరమైన చేదు నిజాలు, మనల్ని మనం మరిచిపోతున్న తరుణంలో, మన పూర్వీకులు ఎన్ని దారుణమైన మారణకాండలను అనుభవిస్తూ కూడా ధర్మాన్ని పదిలంగా కాపాడాలో, ప్రజలకు తెలియ చెప్పాలన్న ఆశయంతో ఈ రచన సాగుతుంది. చరిత్రలో జరిగిన గాయాలను తిరిగి తోడటం కాదిది. మానని గాయాల స్వరూపాన్ని అర్థం చేసుకోవటం ద్వారా వాటి చికిత్సకు ఉపక్రమించుటంతో పాటు, భవిష్యత్తులో ఇటువంటి గాయాలు కాకుండా జాగ్రత్తలు పడేందుకు దేశ ప్రజలను ఉద్యుక్తులను చేయటం ఈ రచన లక్ష్యం. అనేక చారిత్రక ఆధారాలు, చారిత్రక పాత్రలు, కాల్పనిక పాత్రలలో కలగలిపి సాగించిన రచన ఇది.

మురళీకృష్ణ

(క్రిందటి సంచిక నుంచి కొనసాగింపు)

3

'హా, హూ' అని అరుస్తూ కత్రతిప్పుతున్నాడు చంద్రశేఖరుడు.

లేని శత్రువును ఊహిస్తూ, ఊహాయుద్ధం చేస్తున్నాడు. ఎగిరే సీతాకోక చిలుకలపైకి కర్ర ఊపుతున్నాడు. పిట్టల వెంట పడుతున్నాడు. అరుస్తూ, అల్లరి చేస్తున్న చంద్రశేఖరుడి వైపోసారి చూసి, మళ్ళీ తన దృష్టిని తాటాకుల గ్రంథం వైపు మరల్చాడు గంగాధరుడు.

శూరవర్మ తమ ఊరు వచ్చి కత్తి యుద్ధంలోని మౌలికాంశాలను నేర్పి, వాటిని సాధన చేయమని చెప్పి వెళ్ళాడు. అప్పటి నుంచీ చంద్రశేఖరుడికి వేరే ప్రపంచం లేకుండా పోయింది.

'రేపు రఘువంశం చెప్పాలి. కాస్తయినా శ్లోకాలపై దృష్టి పెట్టవచ్చుగా' ఎంత ప్రయత్నించినా గంగాధరుడి దృష్టి శ్లోకాలపై నిలవటంలేదు. చంద్రశేఖరుడి అల్లరి వైపే మళ్ళుతోంది.

'శ్లోకాలు వల్లెవేయటం వల్ల ఏమొస్తుంది? కత్తి యుద్ధంలో ప్రావీణ్యం సంపాదిస్తే దేశమంతా గొప్పవీరుడిగా పేరు మారుమ్రోగిపోతుంది. శూరవర్మ చెప్పాడుగా, ఇది దేశమంతా క్షత్రియులమవ్వాల్సిన తరుణం అని'.

'శివశివ' చెవులు మూసుకున్నాడు గంగాధరుడు 'ఏదైనా వాక్యాన్ని ఉన్నది ఉన్నట్టు అర్థం చేసుకోకూడదు. వాక్య భావప్రయోగంలో పలుపద్ధతులుంటాయి. వివరించబోతున్న గంగాధరుడి మాటలకు అడ్డువచ్చాడు చంద్రశేఖరుడు.

'ఇక చాల్లే.. వాక్యం, వ్యాకరణము పాతాల బోధనం ఆపు! వచ్చి కాస్త నాతో కత్తి యుద్ధం సాధన చేయవచ్చుకదా! ఎప్పుడో ఎవరో రాసిన శ్లోకాల వెంటపడే బదులు, కాస్త కత్తి పట్టవచ్చుకదా!' విసుగ్గా అన్నాడు చంద్రశేఖరుడు.

'చంద్రా, నీకు ఆలోచన కన్నా ఆవేశం ఎక్కువ. ఆపై మొండితనానికి అంతులేదు. మన జీవితంలో మనకు బోలెడన్ని సామాజిక కర్తవ్యాలుంటాయి. వ్యక్తిగత ఇష్టాయిష్టాలుంటాయి. ఈ రెంటి మధ్య సంఘర్షణ ఉంటుంది. మనం వాటి మధ్య సమన్వయం సాధించాలి. అంతేకాని, వ్యక్తిగత ఇష్టాఇష్టాలకోసం సామాజిక కర్తవ్యాలను విస్మరించకూడదు. అవసరమైతే, సామాజిక కర్తవ్యాలకోసం, వ్యక్తిగత ఇష్టాఇష్టాలను త్యాగం చేయాలి. గురువుగారు, అందరూ క్షత్రియులవ్వాల్సిన తరుణం ఇది, అంటే అర్థం అన్ని మరచి కత్తి యుద్ధం చేయాలని కాదు..'

గంగాధరుడి మాట పూర్తికాకముందే చంద్రశేఖరుడు పెద్దగా అరచి, గంగాధరుడి చేతిలో ఉన్న తాళపత్రాల గ్రంథాన్ని లాగేసాడు. అది గాల్లోకి ఎగిరింది. పెద్దగా అరుస్తూ అక్కడి నుంచి పరుగెత్తాడు. అతడు పరుగెత్తిన వైపు చాలాసేపు నిస్సహాయంగా చూస్తూ నిలబడిపోయాడు గంగాధరుడు.

ఆ రోజు కత్తి యుద్ధం సమయంలో గురువుగారు పొగిడినప్పటినుంచీ చంద్రశేఖరుడు, గంగాధరుడుని లెక్కచేయటం లేదు. మాటమాటకీ చులకన చేస్తున్నాడు.

గాలికి తాటాకు గ్రంథంలోని ఆకులు కొట్టుకోవటంతో, నెమ్మదిగా వంగి గ్రంథాన్ని చేతిలోకి తీసుకున్నాడు గంగాధరుడు.

ఒక గ్రంథం అంటే అనేక విషయాల సమాహారం. దాన్లో జీవితాలుంటాయి. ఆలోచనలుంటాయి. తత్వం ఉంటుంది. వేదాంతం ఉంటుంది. శాస్త్రం ఉంటుంది. గ్రంథపఠనం అంటే ఎన్నో అనుభవాలను గ్రహించటం ఎంతో విజ్ఞానాన్ని తెలుసుకోవటం. భగవంతుడి సృష్టిని తన దృక్కోణంలో దర్శించి, అర్థం చేసుకుని వివరిస్తాడు గ్రంథరచయిత. దాన్ని తన మనోనేత్రంతో దర్శించాలి. తనదైన ప్రత్యేక దృష్టితో రచయిత భావాలను తన అనుభవాలుగా మార్చుకుంటాడు. ప్రపంచాన్ని అర్థం చేసుకుంటాడు. అంటే తన దృష్టికి, రచయిత దృష్టిని జోడించటం ద్వారా. రెట్టించిన దృష్టితో ప్రపంచాన్ని గ్రహిస్తాడన్నమాట. ఈ గ్రహింపు లేకుండా, గ్రంథమంటే తాటాకుపై, పనిలేనివారు రాసిన అక్షరాల సమూహంగా మాత్రమే అర్థం చేసుకుంటే...

గంగాధరుడి కళ్ళల్లో నీళ్ళు చిప్పిల్లాయి. ఈ పని మరెవరో చేసి ఉంటే అజ్ఞాని, మూర్ఖుడు అనుకునేవాడు. కానీ తన స్వంత రక్తం ఈ పని చేయటం గంగాధరుడికి మరింత భాధ కలిగిస్తోంది. పైగా, ఆ గ్రంధానికి నకళ్ళు చేయమని గురువుగారు కోరారు. తన దగ్గర ఒకే ప్రతి ఉందన్నారు. దాన్ని అంత నిర్లక్ష్యంగా చంద్రశేఖరుడు కొట్టిపారేయటం భాధతో పాటు ఆవేశాన్ని కలిగిస్తోంది.

చంద్రశేఖరుడు గట్టిగా లాగిన పత్రం చిరిగిపోయింది. ఒక్కసారిగా గంగాధరుడి ఒళ్ళు చల్లబడింది.

ఇప్పుడేం చేయటం?

చిరుగు వల్ల కొన్ని అక్షరాలు పోయాయి. ఇప్పుడు ఆ శ్లోకాల నకళ్ళు చేయటం ఎలా? చంద్రశేఖరుడిపై పట్టరాని కోపం వచ్చింది గంగాధరుడికి. కోపంగా ఇంటివైపు అడుగులు వేయసాగాడు.

కాస్త దూరం వెళ్ళగానే ఇతర మిత్రులతో కత్తియుద్ధం చేస్తున్న చంద్రశేఖరుడు కనిపించాడు. గంగాధరుడి కోపం మరింత ఎక్కువయిద్మి.

కానీ కోపం 'హానికరం' అని గంగాధరుడికి తెలుసు. ***కోపంలో మనిషి విచక్షణ కోల్పోతాడు. తనపై తనకే నియంత్రణ ఉండదు. అనరాని మాటలంటాడు. చేయకూడని పనులు చేస్తాడు. జీవితాంతం ఆ క్షణికావేశపు దుష్ఫలితాలను అనుభవిస్తాడు.***

అందుకే కోపాన్ని పళ్ళబిగువున అణచుకున్నాడు. 'చంద్రా' పిలిచాడు.

చంద్రశేఖరుడూ, ఈ వైపుకు చూశాడు. ఆ తరువాత తన స్నేహితులతో ఏదో అన్నాడు. అందరూ గంగాధరుడి వైపు చూసి పెద్దగా నవ్వారు.

ఆ నవ్వులో హేళన స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది.

గంగాధరుడి పిడికిళ్ళు బిగుసుకున్నాయి.

గట్టిగా ఏదో అనబోయాడు.

ఇంతలో అందరి దృష్టి పెద్దగా టముకు వినిపించడంతో ఆ వైపు మళ్ళింది.

తప్పెట్లు మోగిస్తూ బూరలు ఊదుతూ ఓ గుంపు వీధి గుండా వెళుతోంది. వాళ్ళ శబ్దాలు విని ఓ గుంపు వాళ్ళ చుట్టూ చేరగానే వాళ్ళ నడుమ గజ్జలు కట్టుకుని, తాళాలు పట్టుకున్న వ్యక్తి నృత్యం చేయటం మొదలు పెట్టాడు. అందరి దృష్టి తనపై ఉందనగానే పెద్ద గొంతుతో ప్రకటించాడు.

'సాయంత్రం శివాలయంలో మద్దెళ్ళ తాళాలు నిర్వహించబడతాయి. తమ్మట ధ్వనులతో ధర పిక్కటిల్లుతుంది. మంజలు, కైముళ్ళు, రుద్రవీణలు, సఫెరీలు తప్పెట్లు, నాగస్వరాలు నవ్యగీతాలు పాడతాయి. గాయకులు వీణలు పూని, తంత్రులు బిగించి, తగ్రశుతి చేసి, సరిగమేళనమైన సప్తస్వరాలతో బ్రస్తుతోక్తులతో గద్యపద్యకావ్యాలతో విస్తారంగా నాటి చరితను నేటి చరితను వినిపిస్తారు. నాటకాలలో నటిస్తారు. అందరూ రండి. రారండి' అంటూ శ్రావ్యంగా పిలిచాడు.

ఇంతలో వారిలో పండితుడి వేషంలో ఉన్న ఓ వ్యక్తి గంభీర స్వరంతో శ్రావ్యంగా రాగయుక్తంగా పద్యం పాడాడు.

శ్రీవాణీ గిరిజాశ్చిరాయ దధతో వక్షో ముఖాంగేషు యే
లోకానాం స్థితి మావహస్త్య విహతాం స్త్రీ పుంస యోగోద్భవాం
తే వేదత్రయ మూర్తయ స్త్రీ పురుషాస్యం పూజితా వస్సురై:
భూయాసుః పురుస్తోత్తమాంబుజ భవశ్రీ కంధరాః శ్రేయసే.

గంభీరంగా వెలువడుతున్న అతడి స్వరానికి ప్రకృతి మొత్తం స్థంభించినట్లు నిశ్శబ్దమయింది. మైమరచి నట్టు నిలిచి పోయింది.

ఆ స్వరమాధుర్యం నుంచీ, కవితలోని శబ్దాలు సృష్టించిన భావచిత్రాల నుంచి అందరూ తేరుకునేలోగా, గజ్జెలు ఘల్లు ఘల్లుమంటుండగా ఆ వ్యక్తి నృత్యం చేస్తూ ఆలపించసాగాడు.

దక్షిణాదిన సామాన్య జనుల భాషల్లో

వెలయుచున్నాయి అసామాన్య ఇతిహాసాలు

తెలుగులో నన్నయ తొలి కవిత ఇది

తెలుగు భాషోద్యాన వనాన పూసిన తొలిపుష్పమిది

మహాభారతాన్ని తెలుగులోకి అనువదిస్తున్నారు. ప్రజలంతా అది విని తరిస్తున్నారు. మీకోసం మేమూ భారతాన్ని నేర్చుకు వచ్చాం. సాయంత్రం రండి అందరికీ వినిపిస్తాం' టముకు వేసుకుంటూ ముందుకు సాగిపోయారు. కొందరు పిల్లలు వాళ్ళ వెంట పరుగెత్తుతున్నారు. వాళ్ళ వాయిద్యాల లయకనుగుణంగా నృత్యం చేస్తున్నారు.

ఆ ప్రకటన విన్న గంగాధరుడి మనస్సు అదోలా అయిపోయి, తన చేతిలోని తాటాకు గ్రంథం భారంగా అనిపించింది.

సంస్కృతంలో ఉన్న సౌందర్యం మరో భాషలో ఉంటుందా? సంస్కృతంలోని భావగాంభీర్యం అనువాదంలో పలుకుతుందా? దారిలో ఆవిరైపోదూ? అయినా అనన్య సామాన్యంగా వేద వ్యాసుడు రచించిన సంస్కృత గ్రంథాలను అనువదించటం అపచారంకాదా?

ఆలోచిస్తూ గురువుగారి కుటీరానికి వెళ్ళాడు.

ఆయన ధ్యానం చేస్తున్నారు. కుటీరం బయట కూచున్నాడు గంగాధరుడు.

ప్రకృతి ప్రాశాంతంగా ఉంది. ఉండి ఉండి వీస్తున్న గాలికి వృక్షాల ఆకులు గలగలలాడుతున్నాయి. లయబద్ధంగా వినిపిస్తున్న ఆ స్వరం ప్రకృతి ఆలపిస్తున్న గేయంలా ఉంది.

అది చూస్తూ ఆనందిస్తున్న గంగాధరుడు, గురువుగారు రావటంతో నమస్కరించాడు. తన సందేహం వెలిబుచ్చాడు. సమాధానంగా గురువుగారు నవ్వారు.

'గంగానది ఆకాశంలోనే ఉండిపోతేలాభం ఉందా? అది భూమి పైకి దిగి రావాలి. పొంగి పొర్లాలి. దూరప్రాంతాల వరకూ ప్రవహించి సస్యశ్యామలం చేయాలి. ప్రజల దాహం తీర్చాలి. అనేక పాయలుగా చీలాలి. అనేక ఉపనదులను తనలో కలుపుకోవాలి. అప్పుడే నదికీ, నది నీటికీ సార్థకత' అన్నారు.

గంగాధరుడు అర్థం కానట్టు చూశాడు.

'గంగాధరా, నువ్వింకా చిన్నపిల్లవాడివి. పట్టుమని పదేళ్ళు లేవు. పెద్ద పెద్దవాళ్ళకే సరిగ్గా అర్థం కావీ విషయాలు. మన భాష గంగానదిలాంటిది. సంస్కృతం పరిష్కృతమైన భాష, గంగానదిలా స్వచ్ఛమైనది. కానీ అలాగే ఉంటే ఆ భాషలో పొందుపరచి ఉన్న అంశాలు అందరినీ చేరవు. అవి అందరినీ చేరాలంటే గంగానది భువికి దిగిరావాలి. అనేక దారుల గుండా ప్రయాణించాలి. ఉపనదుల్లా చీలిపోవాలి. గంగాజలాన్ని దేశం నలుమూలలా విస్తరింపచేయాలి. ఇందువల్ల గంగానది విలువ పెరుగుతుందే తప్ప తరగదు. అదీకాక, సామాజిక పరిస్థితులు మారుతున్నాయి. ప్రతివారికీ సంస్కృతం నేర్చుకునే తీరిక ఉండని పరిస్థితి వస్తోంది. అటువంటప్పుడు మన మహాకావ్యాలను, శాస్త్రాలను అనువదించి అందరికీ చేర్చటం దైవకార్యమే అవుతుంది తప్ప దోషం కాదు. ఇది ప్రస్తుత పరిస్థితులలో అత్యంత అవసరమైన అంశం. నీకీ విషయాలు ఇపుడే కాదు ఇంకొన్నాళ్ళకి అర్థమౌతాయి.' మృదువుగా వివరించారు.

గంగాధరుడికి అర్థమయీ, అవనట్టుంది.

'సాయంత్రం మీరూ వసార్తా?' అడిగాడు.

'ఎందుకు రాను, నేనూ నన్నయ్య తెనిగిస్తున్న భారతం గురించి కర్ణాకర్ణిగా విన్నాను. దాన్ని చదివి, అనుభవించే అదృష్టం ఇంతవరకూ కలగలేదు. అందుకే సాయంత్రం భారతం వినటమే కాదు, వారు వినిపిస్తుంటారు, దాన్ని అలాగే రాసే వ్రాతగాళ్ళని కూడా నియమించాను. మీకందరికీ నేర్పిస్తాను' సంతోషంగా అన్నారు గురువుగారు.

గంగాధరుడు అయిష్టంగా ముఖం పెట్టాడు.

'వ్యాస విరచిత భారతాన్ని మాకు తెలుగులో నేర్పిస్తారా?' అడిగాడు.

అవును. భవిష్యత్తులో దేశం నలుమూలలా తిరుగుతూ నువ్వు ఓ వైపు వ్యాసభారతాన్ని మరోవైపు నన్నయ భారతాన్ని ప్రజలకు బోధించాలి. అది నా ఆలోచన.'

'అందువల్ల ఏం లాభం?'నిరసనగా అడిగాడు గంగాధరుడు.

'అది తరువాత చెపుతాను. ఇప్పుడు నా ఉహ ఇంకా సంపూర్ణాకృతి ధరించలేదు. అప్పుడు అన్నీ వివరిస్తాను.' మరో మాటకు ఆస్కారం ఇవ్వకుండా ఆయన ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయారు. కాస్సేపు అక్కడే కూర్చున్నాడు గంగాధరుడు. గురువుగారి మాటలు అర్థమయీ అవనట్టున్నాయి. తాను, ఇలా ఊరూరూ తిరుగుతూ భారతం సంస్కృతంలో, తెలుగులో ప్రచారం చేయటమా?

ఆ ఊహే గంగాధరుడికి నచ్చలేదు. తన లక్ష్య శ్రీరంగం వెళ్ళివాదనలో గెలవటం. ఆ తరువాతే మిగతావేవైనా?

కానీ.. ఇందాకే విన్న పద్యం ఎంతో బాగుంది. తెలుగు పద్యమయినా సంస్కృత శ్లోకగాంభీర్యంతో అలరారుతుంది. కానీ ఆ పద్యంలో 'చిరాయుదధతో' అనటం గంగాధరుడికి అర్థం కాలేదు. 'చిరాయుదధతో' అంటే చాలాకాలంగా ధరిస్తున్నారని అర్థం. మరో రకంగా చూస్తే 'గ్రంధ రచన పూర్తిచేయటానికి చాలాకాలం పడుతుందని అర్థం. 'కవి' ఇలా ఎందుకు రాశాడు? మహాభారత రచన పూర్తికాలేదా? ఈ విషయం గురువుగారిని అడగాలి.

ఎందుకో తలచుకున్న కొద్దీ ఆ పద్యంపై ప్రీతి పెరిగిపోతోంది. మళ్ళీమళ్ళీ వినాలనిపిస్తోంది. పదప్రయోగాలు, భావ గాంభీర్యం అత్యుత్తమ స్థాయిలో ఉండి ఎదలోతుల్లో ప్రకంపనలు కలిగిస్తున్నాయి.

అంతలో హఠాత్తుగా గంగాధరుడి మనస్సులోకి ఓ ఆలోచన ప్రవేశించింది. ఒక చెట్టు ఉంటుంది. దాని పళ్ళు తియ్యగా ఉంటాయి. ఆ పళ్ళలోని బీజాలనుంచి మరెన్నో చెట్లు ఉద్భవిస్తాయి. వాటి పళ్ళుకూడా తియ్యగానే ఉంటాయి. కానీ తరచి చూస్తే సూక్ష్మమైన భేదం ఉంటుంది. సంస్కృతం మొదటి చెట్టువంటిది. మిగతా భాషలు ఆ చెట్టు నుండి ఉద్భవించిన ఇతర స్వతంత్ర వృక్షాల వంటివి. దీన్లో హెచ్చు తగ్గుల ప్రసక్తి ఏముంది? భాష ఏదైనా భావం ఒక్కటే. అదీగాక, గురువుగారు చెప్పారు. భాష సరస్వతి స్వరూపం అని. కాబట్టి సంస్కృతమైనా, తెలుగు అయినా మరియే ఇతర భాష అయినా అది సరస్వతి స్వరూపమే అవుతుంది. సరస్వతీ దేవి గళాన పూలమాలలోని పుష్పమే అవుతుంది. అటువంటప్పుడు సంస్కృతం కాదని మరో భాషను చులకనగా చూడటం భావ్యమా? అన్ని భాషలు సరస్వతి అర్చన గీతాలే. దాన్లో ఉచ్చనీచాలు లేవు. హెచ్చు తగులులేవు. అవన్నీ తమమనస్సుకే, భాషకు కాదు. ఎందుకో ఈ ఆలోచన రాగానే గంగాధరుడి మనస్సుకు శాంతంగా అనిపించింది. ఏదో గొప్ప భావన కలిగినట్టనిపించింది. ఏదో సత్యాని కనుగొన్న భావన కలిగింది

ఇల్లు చేరగానే చంద్రశేఖరుడు గుర్తుకు వచ్చాడు.

వాడు చేసిన అల్లరి గుర్తుకువచింది. గబగబా అమ్మ దగ్గరకు వెళ్ళి జరిగింది చెప్పాడు.

గ్రంధం చూపించాడు.

అది చూసి అమ్మ కంట్లో నీళ్ళు తిరిగాయి 'అయ్యో' అంది.

'ఎక్కడున్నాడు వాడు?' అడిగాడు గంగాధరుడు.

‘ఇంకెక్కడ ఉంటాడు, దేవాలయం దగ్గర ఉంటాడు. వాళ్ళ పాటలు, వేషాలు చూస్తుంటాడు‘ అంది అమ్మ నవ్వుతూ

‘అమ్మా.. వ్యాస భారతాన్ని తెలుగు భాషలోకి అనువదిస్తున్నారట. నేను కూడా కుమార సంభవాన్ని తెలుగులోకి అనువదిస్తాను.‘ అన్నాడు గంగాధరుడూ.

అమ్మ నవ్వి అలాగే అని దగ్గరకు తీసుకుంది. నుదుటి పై ముద్దు పెటింది. ‘వెళ్ళు చదువుకో‘ అంది.

కాస్సేపటికి ఆమె వచ్చి చూసేసరికి, గంగాధరుడు ఏకాగ్రతతో తాటాకు గ్రంథానికి నకలు రాస్తున్నాడు. ఉండి ఉండి ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడు.

అతడి వైపు కాసేపు అలానే చూసింది ఆమె. అతడిని చూస్తే గర్వంగా ఉంటుంది. భయంగా ఉంటుంది. పిల్లల్ని కనటంతో పాటు వాళ్ళ భవిష్యత్తును కూడా తలిదండ్రులు దర్శించగలిగితే ఎంత బాగుంటుంది! అనుకుందామె.

ఇంతలో దూరంగా గుడిలో గంట మ్రోగింది. అక్కడ కార్యక్రమాలు మొదలవుతునట్టు పెద్దగా వాయిద్యాలు మ్రోగాయి.

గంగాధరుడు నిద్రలోంచి లేచిన వాడిలా తలెత్తి ఆవైపు చూశాడు.

ఏదో గుర్తుకు వచ్చిన వాడిలా లేచాడు.

తల్లికి చెప్పి దేవాలయం వైపు నడిచాడు.

✡✡✡

(కొనసాగింపు వచ్చేసంచికలో)

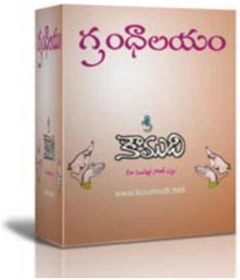

ఈ నవల క్రిందటి భాగం ఇంకా చదవలేదా..? లేక మళ్ళీ ఒకసారి చదువుదామనుకుంటున్నారా? వెంటనే కౌముది గ్రంథాలయాన్ని సందర్శించండి..

Click here to go to KOUMUDI Library